

tmmob jeoloji mühendisleri odası

jeotermal enerji ve doğal mineralli sular yasa tasarısı çalıştayı sonuç bildirgesi

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası tarafından 28-30 Nisan 2006 tarihleri arasında Bigadiç'te düzenlenen "Jeotermal Enerji ve Doğal Mineralli Sular Yasa Tasarısı Hakkında Görüş Oluşturma" konulu çalıştay, sektörün kurulmasında öncülük eden 21 meslektaşımız, JMO Yönetim Kurulu, JMO Bilimsel ve Teknik Kurulu, ev sahipliğini üstlenen Bigadiç Belediye Başkanı ve yetkilileri ile Simav Turizm, Kültür ve Kalkınma Derneğinin katılımı (35 Katılımcı) ile gerçekleştirilmiştir.

Çalıştay Düzenleme Kurulu ve JMO Yönetim Kurulu tarafından belirlenen tek gündemle toplanan çalıştay da 6 adet çağrılı konferansı takiben yapılan değerlendirmelerde aşağıdaki konuların ivedi olarak kamuoyu ile paylaşılması benimsenmiştir:

1. Ülkemiz enerji kaynakları içerisinde önemli bir potansiyele sahip olan Jeotermal enerji konusundaki yasal boşluk doğal sermayemizin her geçen gün zarar görmesine yol açmaktadır.
2. Yasal boşluğun olması nedeni ile oluşan güvensizlik ve gizlilik ortamında talan eğilimleri egemen olmaktadır.
3. Bu belirsizlik ortamında yapılan ihaleli ya da ihalesiz hak dağıtımları yakın gelecekte bir yandan kaynakların korunması ve bir yandan da bunlardan en üst düzeyde yararlanılabilemesinin önünde aşılmaz engeller oluşturacaktır.
4. Bu tür tahriplerin önüne geçilmesi amacı ile 3213(5177) sayılı MADEN KANUNU'nda yer verilen GEÇİCİ MADDE 4'ün uygulanmaması, günümüz koşullarında uygulamada büyük zaman, para ve güç kaybına yol açmaktadır.
5. İlgili kanunda "GEÇİCİ MADDE 4.- Jeotermal kaynaklar ve mineralli sularla ilgili yeni bir yasal düzenleme yapılıncaya kadar bu kaynaklara ilişkin faaliyet izni verilmeden önce Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün uygun görüşünün alınması zorunludur. Talepler Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'ne incelettirilir. Uygun bulunmayan faaliyetlere izin verilmez." ibaresi bulunmasına rağmen çoğu jeotermal alanda izinsiz ve belgesiz yasa dışı çalışmalar ve yatırımlar yapılmaktadır. Yetmezmiş gibi MTA da daha önce çalışma yaptığı sahalarındaki kuyularını tek tek ya da topluca, değişik kişi ya da kuruluşlara, sözleşmelerle dağıtarak bunlara yasal dayanağı olmayan haklar vermektedir.
6. Yukarıda örneklediği üzere yürürlükte olan mevzuat bu kaynaklardan gerçek anlamda yararlanılmasını sağlamaktan uzaktır.
7. Bu yasal yetersizlikten kaynaklı olarak denetimsiz şekilde yapılan uygulamaların rezervuarlara zarar verdiği ve olumsuzlukların şimdiden görülmekte oluşu ileride önüne geçilmez yok olmaları getirecek ve ülke kaynaklarının yok olmasına yol açacaktır.
8. Bu olumsuzlukların yanı sıra turizm alan ve merkezlerinde yer alan termal suların kullanım hakkı ve işletilme usul ve esasları hakkında yönetmelik hükümlerine dayanılarak ilan edilmiş ve edilmekte olan Kültür ve Turizm Koruma Gelişim Bölgeleri ile Turizm merkezleri, önemli Jeotermal kaynakların kamu yararına kullanımını engellemektedir.
9. Termal turizme yönelik yıkanmaya elverişli kabul edilen Jeotermal kaynakların uluslararası kabullerdeki azami sıcaklığı 45 °C 'dir. Oysa ilan edilen turizm merkezlerinin çoğunda 100°C'yi aşan sıcaklıklar bile mevcut olup, doğal kaynağımızın yanlış kullanımına neden olmaktadır.
10. Kültür ve Turizm Bakanlığının bu tür hatalı uygulamaları nedeni ile seçilen bu bölgelerde jeotermal kaynağın entegre kullanımının sağlanmasına yönelik proje uygulamalarına başlanılamamaktadır.
11. Sektördeki kurumsal dağınlılığı kaldıracak, bürokratik engelleri minimize edecek, siyasi baskılardan uzak, özerk bir " TÜRKİYE JEOTERMAL ENSTİTÜSÜ" yasa çalışmaları ile birlikte ivedi olarak kurulmalıdır.
12. Çalıştay'da, Bakanlar Kurulu'na sunulmak üzere olduğu söylenen son tasarı metninin jeotermal kaynaklarımızın geleceği konusunda çok sakıncalı kurullar, boşluklar ve yanlışlıklar içerdiği görüşü benimsenmiş ve tasarı baştan sona incelenip yeni bir metin önerilmiştir.
13. Çalıştay'da ilkesel olarak,

Çıkarılacak yasa ve ilgili yönetmeliklerle her bir jeotermal rezervuarın tek bir kuruluşun sorumluluğunda işletilmesi;

Ruhsat sahibi adına bu sorumluluğu yüklenen kişinin, yetkinliği İdare tarafından onay görmüş jeotermal konularında deneyimli bir mühendis olması;

İşletme ruhsatı verilirken, ayrıntılı bir rezervuar değerlendirme modeli, teknik ve ekonomik yapılabirlik değerlendirmesi istenmesi;

Bunlarda kaynağın optimum kullanımı ve rezervuar koşullarının sürdürülebilirliği koşullarının aranması;

İşletmede elde edilecek ısı ve yan ürünlerinin entegre kullanımının hedeflenmesi;

İşletme ruhsatı sahibinin işletme süresi boyunca sahadaki araştırmaları ve kaynak geliştirmeyi sürdürmekle sorumlu tutulması ve kaynağın küçük bir kısmından yararlanma ve gerisini atıl bırakmada ısrarlı olan işletmecinin ruhsatının geri alınması benimsenmiştir.

14. Tüm bu olumsuzlukların önüne geçilebilmesi, 31.000 megavat olarak deklere edilen ve doğruluğu sorgulanmaya değer olan jeotermal potansiyelimiz ile mevzuatlar nedeni ile yıllardır boşa akmakta olan doğal mineralli sularımızın kamu yararı doğrultusunda kullanımına yönelik hazırlanmakta olan yasa çalışmalarına ışık tutabilmek ve önerilen TÜRKİYE JEOTERMAL ENSTİTÜSÜ'nü detaylandırmak amacı ile Eylül 2006'da sektörün tüm temsilcilerinin katılacağı "JEOTERMAL ENERJİ ve TÜRKİYE" konulu bir sempozyumun TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası tarafından düzenlenmesi ilkesel olarak benimsenmiştir.

Kamuoyuna saygı ile duyururuz.

TMMOB JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI